

Rugina brună (*Puccinia recondita* f.sp. *tritici*) la grâu și orz

Автор(и): проф. д-р Иван Киряков, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево; гл.ас. д-р Йорданка Станоева, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево

Дата: 04.05.2017 Брой: 5/2017

*Este cauzată de **Puccinia recondita**. Condițiile din Bulgaria sunt extrem de favorabile pentru agenții cauzatori ai bolii, care este răspândită în țara noastră. Se dezvoltă în fiecare an, mai ales în condiții de precipitații intense și zile calde (20-25°C), dar în unele ani apare epifitotic și provoacă pierderi majore.*

Rugina brună (rugina frunzelor) a grâului se dezvoltă în țara noastră aproape în fiecare an, într-o măsură mai mare sau mai mică, și, prin urmare, are o importanță economică semnificativă. Spre deosebire de rugina tulpinii și rugina galbenă, pagubele pe care le provoacă sunt relativ scăzute, dar apar în fiecare an. Pierderile de recoltă sunt cel mai adesea de până la 10%, dar pot atinge 30% în condiții favorabile pentru dezvoltarea patogenului.

Chiar și cea mai ușoară infecție a plantei de grâu cu rugina brună afectează numărul de boabe din spic și greutatea lor la mie. Cele mai mari pierderi se observă atunci când boala afectează frunza steag și penultima frunză a plantelor. În cazul apariției relativ timpurii și a dezvoltării puternice, plantele rămân în urmă în creștere, înierbează mai puțin și formează spice mai mici, iar boabele sunt de calitate redusă.

Simptomele ruginii brune se observă pe frunze și pe teci de la emergență până la sfârșitul sezonului de vegetație, dar nu pe tulpină și spiculețe. Pe frunze, în principal pe partea superioară, se formează sori mici, de culoare brună până la ruginiu-brună, împrăștiați neuniform pe suprafața lor, a căror dimensiune nu depășește 1-2 mm. În jurul sorilor, în funcție de sensibilitatea soiului, apare un halou clorotic mai larg sau mai îngust. În cazul unei infecții severe cu rugina brună, frunza se răsucesce în jurul nervurii principale și apoi se usucă. Spre sfârșitul sezonului de vegetație, pe partea inferioară a frunzelor și pe teaca frunzelor se formează teliospori mici, negri, lucioși.

Fertilizarea azotată intensă și cultivarea soiurilor sensibile pot duce la apariția și răspândirea mai timpurie a bolii primăvara, dar de obicei infecția în masă începe după înspicire, soiurile cu maturare târzie fiind mai grav afectate. Perioada critică pentru plante este de la apariția frunzei steag până la sfârșitul înfloririi, și în special de la apariția primei ariste până la înspicirea completă.

Măsuri de combatere:

Măsurile organizatorice, economice și agrotehnice de combatere a ruginii brune includ:

- Utilizarea soiurilor rezistente. Soiurile Institutului Agronomic Dobrogea posedă grade diferite de rezistență la patogen. Apariția bolii în anii individuali este legată de dinamica populației patogenului, adică de diversitatea raselor în diferiți ani;
- Densități optime de semănat și fertilizare echilibrată. Densitatea mare de semănat combinată cu fertilizarea excesivă cu azot crește sensibilitatea plantelor și duce la o împădurire deasă și, prin urmare, la o menținere mai îndelungată a umidității;
- Distrugerea la timp a plantelor voluntare pe care patogenul iernează cu succes.

Combatere chimică:

* Între mijloacele chimice pot fi utilizate fungicide înregistrate împotriva bolii, dintre care majoritatea sunt înregistrate și împotriva ruginii galbene, a pătașului timpuriu al frunzelor, a fusariozei spicei și a mănăturii: Aviator Xpro 225 EC – 80-125 ml/da, Amistar Prime – 70 ml/da, Verben – 60-100 ml/da, Elatus Era – 50-100 ml/da,

Zantara 216 EC – 125 ml/da, Cayunis – 80-100 ml/da, Opulent – 50-100 ml/da, Prosaro 250 EC – 100 ml/da, Revystar – 75-100 ml/da, Soligor 425 EC – 70 ml/da, Riza 25 EW – 50 ml/da, Tesoro 250 – 100 ml/da, Sinstar – 70-80 ml/da, Sielex – 80 ml/da sau 100 ml/da sau 133 ml/da (doza se stabilește în funcție de gradul de infecție), Mirador Forte 160 EC – 125 ml/da, Custodia – 100/125 ml/da, Comrade – 80/100 ml/da, Magnelo EC – 100 ml/da, Univoc – 120/150 ml/da, Soleil – 120 ml/da, Magnelo EC – 120 ml/da

** Lista produselor de protecție a plantelor actualizată la 09.05.2025.*